

ДИМИТЪР КИРКОВ

ОБИЧ

chitanka.info

Той се появи в болничната стая с балтон и мека шапка — очевидно заради спешното му приемане беше прескочил преобличането в мазето. Съпровождаше го възрастна жена, съпругата, която бързо се изниза под неодобрителния поглед на сестрата. Успя да каже само, че ще дойде да го види следобеда, в разрешените за свиждане часове.

Докато човекът навличаше пижамата, тримата стари обитатели любопитно го оглеждахме. И не само защото ни липсваха други впечатления в чакането и бездействието. Новият наш съжител заслужаваше внимание с прекомерно ниския си ръст, почти джудже, и особено — със страховитата своя физиономия. Едър нос, тръгнал настрана, а после кльопнал надолу, масивна челюст, дълбоки бръчки браздят мургавата кожа във всички възможни посоки. Не може да се каже, че беше хубавец, но човекът излезе извънредно любезен. „Извинете“, „моля“, „бъдете така любезен“, „ако разрешите“ — придружаваха всяко негово изречение, докато заемаше съседното до мен легло.

Той се спотаи, над завивката стърчаха само къдравото руно на главата му и мъхнатите уши. Не го оставиха обаче да се излежава дълго. В стаята нахлуха като ураган две санитарки и се развикаха:

— Кой е новият? Веднага се събличай!

— Ще те карат на операция. Всичко! Всичко хвърляй!

— Разбира се... Ей сега... Извинете за минутка... — драговошно се подчиняваше пациентът и наистина след минутка той се изтъпани съвършено гол сред стаята.

И се оказа, че освен всичко друго, е обрасъл с гъста козина.

Лекарите-ендокринолози боравят с таблица за окосмяването на човека. Тя започва от голотата на яйце и свършва с четината на горилата. Нашият другар не достигаше с една-две стъпки тази върховна степен. Същото руно като на главата му плъзваше по шията, разпростираше се по гърба и гърдите, плъпваше по корема и задните части, за да спре почти до петите.

— Лелей! Що да те правим?! — изпищя едната санитарка.

— Лягай! Лягай! — нервно добави другата. — Какво си се изтопорчил такъв?

Човекът безмълвно се просна на кревата, а медицинските работнички зашумоляха с домакинска хартия, обградиха тялото му от

всички страни — без съмнение, за да предпазят чаршафа от предстоящата обилна жетва.

Аз извърнах очи, не ми се щеше да гледам деликатната манипулация, но поради теснотията в стаята леглата ни бяха на педя разстояние и погледът ми от време на време неволно падаше върху действащите лица. А жените вече усърдно бръснеха на сухо.

Ако те разполагаха с по-надеждно средство, например с машинка за подстригване, по-лесно щяха да се справят с изнурителната работа. Болницата обаче им отпускаше единствено самобръсначки за еднократна употреба, които, знайно е, са подходящи за голобради юноши. И доста бързо инструментите изневериха.

— Ето, изтъпи се! — ядно рече едната. — И пет парчета няма да стигнат! Иди после обяснявай на старшата!

— Ха! Тая пък се строши! — възкликна другата.

— Извинете... Ако знаех... — мъченически замънка обектът на бръсненето. — Щях да донеса моя... Ненадейно ме приеха обаче...

— Бръснач! Бръснач за теб! — троснато го прекъсна оная, чиято самобръсначка се беше счупила.

— Права сте. Съжалявам... Моля да ме разберете... — Личеше, че рунтавият мъж стоически преглъща своите стенания.

Но санитарките също заслужаваха разбиране. Хирурзите изискваха от тях идеално гладка кожа, едва ли не като на младенец. Иначе следваха бележки, мъмрене, глоби, уволнения. А как да смогнеш при дефицита на време, защото ги чакаха още куп неприятни задачи, и с ограничените ресурси, които скъпернически им отпускаше старшата сестра? И как да не загубиш последното си търпение, ако ти се падне да бръснеш такъв шебек?

След десетина минути вратата изтрещя и от прага се провикна трета тяхна колежка:

— Муце! Трам-тара-та-там!...

Муци незабавно захвърли инструмента си и побягна навън — или я търсеха по телефона, или се налагаше да запушва друга дупка. На фронта остана една-едничка труженичка, навъсена и припряна. Чуваше се само стържене от ухабената самобръсначка и сподавените въздишки на потърпевшия. Но очевидно работата напредваше, защото се чу недоволен женски глас:

— Ама моля ти се! Хвани си члена! Няма аз да го местя насам-натам!

— Да, да... Естествено... Както кажете — услужливо откликна мъжът.

— Ха̀ го дай надясно. Надясно бе, какво ми го тикаш в ръката?!

— Ах, простете! Без да искам... Не разбрах от чия гледна точка...

— Върни го! — санитарката не позволи дискусия за гледните точки. — Добре. Задръж, че остана нещо необрано. Дръж де! Опъни!

— Разбира се. Така ли? Ох! Бъдете любезна...

Командите и безропотните изпълнения следваха по реда си — насам, натам, наляво, надясно, опъни, отпусни, докато Муци не се появи отново. Но преди да подлови изоставената си работа, тя се скара на мъжа.

— Какво си се хванал за грездея бе?! — рече сърдито. — Да не ти го отмъкне някой? А?!

— Ама, Муце — доблестно го защити колежката ѝ, — аз му наредих. Да не взема сама да го мандахерцам? Само това ми липсва!

В стаята беше хладно и може би голият пациент премръзна, може би се обърка от противоречивите заповеди, защото се разтрепери, яките му челюсти потракваха и насичаха думите:

— Аз... съжалявам... Не искам... да преча... Ще съдействам... естествено... Моля... на ваше разположение...

Разногласието обаче дали мъжът да си държи члена, или да не го държи остана неразрешено, защото оная пак се появи на вратата, разтревожено издърдори нещо. Сега и двете хукнаха през глава, а аз събрах кураж и викнах подире им:

— Ей, защо оставяте човека бе?! Сега ще дойдат жените ни... Тъй ли да го заварят?

Последния ми въпрос те със сигурност не чуа.

А всъщност нищо особено не се беше случило. Подобно на казармата и затвора, болницата деперсонализира личността. Думичката изглежда сложна, но нейното съдържание е видимо и простичко. Най-добре е субектът да бъде обезличен, да бъдат премахнати, обръснати, потулени белезите на неговата неповторима индивидуалност. Най-добре да стане оголен търпеливец, удобен за безпристрастни медицински интервенции.

Разбира се, намеренията в трите учреждения са напълно различни, целта на болницата е хуманна, но, изглежда, не е възможно ефективно лечение, ако капризният субект не бъде превърнат в безгласен обект. Не само ненужно, но и вредно е да съобразяваш дали той е добър или лош, умен или тъп, красавец или косматото джудже. Още по-непотребно е да знаеш какво мисли и преживява пациентът извън телесните си усещания, какъв е личният му опит и придобитите знания, обича ли той някого и дали самия него някой някъде го обича...

А двете санитарки-бръснарки единствено превеждаха на своя език и в обсега на своите компетенции оня общ дух, който бяха доловили в трудовото си всекидневие. Иначе те се върнаха и доизбръснаха изрядно човека, все едно го бяха оцавали в някоя кожарска работилница. И когато жените ни дойдоха на свиждане, не завариха зъзнещото тяло, обградено с валма къдриви косми.

Той лежеше хрисимо в кревата, още не го бяха отвели в хирургическата зала, а до него на постелята бе приседнала възрастната съпруга. Нежно милваше ръката му и често-често се привеждаше, целуваше го по сбръчканата буза. Всички обитатели на стаята вече знаехме, че му предстои тежка, рискована операция. А от страха и от надеждата в очите на жената, от нейните плахи докосвания и стеснителни целувки личеше, че тя бе обичала и продължаваше да обича своя дребен, грозен мъж.

Публикация в списание „Везни“.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.